

Jong N-VA Congres 2021: Commissie Veiligheid en Justitie

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	4
Thema 1: Zuurstof voor politie	
1.1. Efficiënte en krachtvolle politie.....	5
1.2. Opleiding is het begin van alles	7
1.3. Laat ze hun job doen.....	9
Thema 2: Defensie terug op de rails	
2.1. Defensie met een toekomst is slank, gespecialiseerd en dynamisch.....	10
2.2. Een leger op menselijke maat, maar mee met zijn tijd.....	11
2.3. Minimumstandaarden voor defensie	13
Thema 3: De strijd tegen terreur, nog niet gestreden	
3.1. Terreur streng bestraffen	15
3.2. Professionele en strikte opvolgingsregimes	15
Thema 4: Privacy, een kwetsbaar goed	
4.1. Privacy in het straatbeeld.....	17
4.2. Digitalisering en gebruik van data	18
4.3. Noodtoestand breekt privacy?	19
4.4. Persoonlijke data en overheidsdata in veilige handen?.....	19
4.5. Veiligheid in de "digi-space"	21
Thema 5: Grenzen stellen aan seksueel gerelateerde delicten	
5.1. Repressieve aanpak van straffeloosheid	24
5.2. Preventieve tools tegen recidive en huiselijk geweld	25
5.3. Grenzen aan seksualiteit	26
Afkortingenlijst	28

Voorwoord

De congres tekst van deze commissie bevat vijf grote thema's die een resem aan topics bundelen die door onze leden werden aangebracht. In verschillende themawerkgroepen (veiligheidsdiensten, seksuele delicten en privacy & cybersecurity) zijn de verschillende topics toegewezen aan leden van de themagroep om een resolutievoorstel uit te werken, diegene die niet uitgewerkt werden door een lid van een themagroep werden door de commissievoorzitter geformuleerd. Daarna hebben verschillende meetings plaatsgevonden om amendering en bespreking van de resolutievoorstellen in de themawerkgroepen mogelijk te maken.

Voor de totstandkoming van deze tekst willen we in de eerste plaats iedereen bedanken die geholpen heeft om deze tekst tot stand te brengen, in het bijzonder Dylan Volckaert, Jellis Bollens, Nathan Tetroashvili, Pieter-Jan Volckaert, Lennert Wauben, Sam Vandoorne (commissievoorzitter) en Sven Lievens (voormalige commissievoorzitter), maar ook Nathalie van Baren en Cedric Smet. Daarnaast ook bedankt aan Joachim De Leenheer, Maxim Ardies, Phaedra Symons voor hun bijdrage tijdens de meetings. Ten slotte bedanken we uiteraard de overige leden van de stuurgroep van deze commissie (Süleyman Celik en Sarah Remacle) voor het helpen finaliseren van de tekst.

Inleiding

Met deze congres tekst over Veiligheid en Justitie brengen we een bundel aan nieuwe voorstellen naar voor die noodzakelijk zijn voor een sterk veiligheidsbeleid in de 21e eeuw. Jong N-VA profileert zich sinds jaar en dag sterk op deze thematiek, toch zijn we van mening dat een reeks topics onvoldoende aan bod kwamen.

We nemen de klassieke actoren als defensie en politie grondig onder de loep, maar besteden ook heel wat aandacht aan veiligheidsproblematieken die de technologische evolutie met zich heeft meegebracht. Daarnaast besteden we ook aandacht aan een reeks zeer actuele topics, zoals bijvoorbeeld een nieuwe noodwet (in plaats van de coronawet), problematieken rond familiaal geweld, het gebruik van pepperspray en stroomstootwapens en het aanpakken van geweld tegen de politie.

Thema 1: Zuurstof voor politie

Na de politiehervorming van 2001 werd het aantal politiezones in Vlaanderen sterk gereduceerd, waardoor er vandaag eengemeentezones en meergemeentezones bestaan. Dit onderdeel bevat voorstellen die de politie wat meer zuurstof willen geven om hun politietaken uit te oefenen. We hebben het over mogelijkheden om het takenpakket van de politie te verlichten, over het versterken van hun opleiding en over hoe technologie hier een rol in kan spelen. Ook de bestrafing van misdrijven tegen de politie komt aan bod.

Dit onderdeel bevat **27** resoluties.

1.1. Efficiënte en krachtvolle politie

4.1. Bij de fusie van een politiezone moet steeds rekening gehouden worden met een aantal elementen.

Vooreerst mag een fusie de lokale verankering van een politiekorps niet teniet doen. Een fusie mag daarnaast ook geen aanleiding geven tot een vermindering in het aantal politiemedewerkers.

4.2. In het kader van een fusie of herverkaveling van de politiezones moet rekening gehouden worden met de fusies van gemeenten.

We pleiten om zoveel als mogelijk te streven naar eengemeentezones, wanneer de fusies van gemeenten is doorgevoerd. Op die manier kunnen we het lokaal veiligheidsbeleid zo goed als mogelijk laten aansluiten bij de lokaal gevoerde politiek.

Het voorgaande sluit geen samenwerkingsverbanden uit tussen de verschillende politiezones in het kader van associaties of politieregio's in zover dit de dienstverlening versterkt.

4.3. In het buitenland vinden we geen enkel voorbeeld van opgesplitste politiekorpsen binnen eenzelfde stad. Er is geen enkele reden om dit in Brussel wel te doen. Aangezien de huidige structuren niet volstaan om in een kwalitatieve dienstverlening te voorzien, dringt een fusie van de politiezones zich op.

Een schaalvergroting zorgt voor een bundeling van de politiekrachten van de Brusselse korpsen, hetgeen betere coördinatie mogelijk moet maken om in te grijpen in incidenten die een grotere mankracht vereisen. Ook communicatie met de federale politie wordt hierdoor vergemakkelijkt.

Daarnaast laat een dergelijke fusie ook meer specialisatie toe van het korps, waaronder het inzetten op nabijheidspolitie in het kader van de politionele wijkwerking, waarbij wijkagenten het eerste aanspreekpunt moeten zijn voor de inwoners.

4.4. De creatie van een eengemaakte politiezone Brussel-Hoofdstad moet onder de leiding komen van het Gewest, waardoor een eenheid van commando gerealiseerd kan worden. Zoals eerder aangehaald, staat dit een uitgebouwde nabijheidswerking niet in de weg.

4.5. De politie heeft een uitgebreid pakket aan taken. Er moet onderzocht worden welke taken in aanmerking kunnen komen voor (private) outsourcing. Daarbij kan eventueel gedacht worden aan loutere bewakings- of patrouillering opdrachten of eerste lijn slachtofferhulp.

4.6. Voor sommige taken moet het mogelijk gemaakt worden om bewapende politie-eenheden te versterken met niet-bewapende private eenheden, indien een tekort aan manschappen bepaalde operaties onmogelijk maken.

Niet bewapende private eenheden zouden ook ingezet moeten kunnen worden uit efficiëntie overwegingen van de korpschef.

4.7. Momenteel zijn het aantal manschappen onvoldoende om alle politietaken te kunnen vervullen. Vandaar dat het noodzakelijk is om de focus te leggen op de kerntaken.

4.8. Er moet onderzocht worden welke politietaken opgevangen kunnen worden door een uitbreiding van de CALog-categorie (administratief en logistiek personeel van de geïntegreerde politie)..

4.9. De gemeenschapswachten in hun huidige vorm worden afgeschaft.

Een alternatieve vorm handhavingspolitie (ingebed binnen de lokale politie) wordt opgericht, naar Nederlands en Brits model. Deze nieuwe politie-eenheid wordt geïntegreerd binnen de politiestructuren.

Deze handhavingspolitie moet instaan voor de taken van de gemeenschapswacht en voor handhavings- en toezichtstaken die nu voornamelijk op agenten van de lokale politie rusten. Deze nieuwe handhavingspolitie wordt dus volledig ingebed in de bestaande politiestructuren.

4.10. De politionele bevoegdheden geven de handhavingspolitie de mogelijkheid om officiële bestuurlijke vaststellingen en vaststellingen van strafbare feiten te doen.

Dit kan resulteren in een ontlasting van de lokale politiekorpsen en kan tegelijkertijd een versterking betekenen voor de politionele nabijheidswerking.

4.11. Er wordt een afzonderlijke opleiding ingericht voor handhavingspolitieagenten en voor de omscholing van de bestaande gemeenschapswachten.

Mits de nodige opleiding kan de handhavingspolitie ook beschikken over de tools om in de handhaving te voorzien. Daaronder begrijpen we onder meer niet dodelijk wapens (zoals een wapenstok of peperspray), handboeien, bestuurlijke arrestatiebevoegdheid enzovoort.

4.12. Indien de handhavingspolitie handhavingstaken op zich kan nemen, geeft dit opportuniteiten voor wijkagenten om zich veeleer op de wijkwerking te focussen. Hetgeen de positieve beeldvorming rond de figuur van een wijkagent kan versterken, voornamelijk in verstedelijkte gebieden.

4.13. In het kader van "community oriented policing" vragen we de politie om kenniste vergaren omtrent gevoeligheden van subculturen en specifieke wijken, alsook een goede band op te bouwen met lokale vertrouwenspersonen en inwoners met een bepaald aanzien.

Het gaat hier niet om een voorkeursbehandeling te geven aan eender wie, wel om efficiënter, doelbewust en meer de-escalierend te werk te kunnen gaan.

4.14. Er moet een juridisch kader voorzien worden voor vrijwillige politieagenten, naar het model van de Nederlandse politie en vrijwillige brandweerder.

Voorafgaand aan een indiensttreding moet een grondige screening gebeuren naar de achtergrond van de vrijwilliger en eventuele belangenconflicten.

1.2. Opleiding is het begin van alles

4.15. De politieopleiding voor inspecteur van de politie wordt verlengd in duurtijd, voornamelijk om voldoende aandacht te kunnen schenken aan psychologische opleiding, stage en competenties.

4.16. In het verlengde opleidingstraject van de politie worden motivationele en empathische vaardigheden aangeleerd. Burgers die klacht neerleggen bij de politie moeten zich veilig, begrepen en serieus genomen voelen wanneer ze klacht neerleggen.

4.17. Politiediensten moeten partners worden in het herkennen van psychisch kwetsbaren. Zij moeten hiervoor een degelijke kennis meekrijgen van psychische stoornissen, hoe deze te benaderen en hen doorverwijzen naar de geschikte hulpverlening.

Politiediensten moeten voorbereid zijn om psychische crisissituaties op een zo goed mogelijke manier te benaderen. We denken hier in de eerste plaats aan zelfmoordpogingen, psychoses en traumatische situaties en soortgelijke problematieken.

4.18. Op het einde van de politieopleiding opleiding wordt een bachelorsdiploma verkregen. Dit betekent dat de politieopleiding wordt ingebed in de Europese bachelor-master structuur.

4.19. We zetten actief in op een divers politiekorps. Naar Antwerps voorbeeld willen we in wijken met significant veel inwoners met buitenlandse roots extra gaan sensibiliseren en rekruteren.

Hiervoor maken we geen gebruik van quota en sleutelen we niet aan de standaarden van de verschillende testen en examens.

4.20. Er moeten gespecialiseerde masteropleidingen inzake politie ingericht worden, die eveneens de toegang kunnen verstrekken tot de titel van commissaris.

4.21. Zodoende een overstap van de privésector naar een politiefunctie te faciliteren moeten ook halftijdse opleidingstrajecten (over een langere periode) voorzien worden.

4.22. De overstap vanuit de Dienst Algemene Bescherming (DAB) naar politie-inspecteur moet gefaciliteerd worden door middel van een doorstromingsopleiding.

4.23. Budgettaire krapte mag in geen geval een reden zijn om fysieke en mentale opleiding en verdere vorming van agenten te beperken. Hetzelfde geldt voor andere veiligheidsdiensten.

1.3. Laat ze hun job doen

4.24. Er moet verder ingezet worden op het gebruik van bodycams. Op die manier wordt een tegensprekelijke behandeling van politie-incidenten mogelijk gemaakt.

Ook andere nieuwe en betrouwbare technologieën, zoals drones, moeten structureel ingezet worden om het politiewerk te faciliteren. Bij het gebruik van deze technologieën moet steeds rekening gehouden worden met het recht op privacy van de burgers.

4.25. Er moeten hogere straffen ingevoerd worden voor diegene die het politieel optreden en het optreden van andere hulpdiensten ondermijnen.

Snelrecht moet toegepast worden op agressie gerelateerde misdrijven tegen politieagenten en andere hulpdiensten, in het bijzonder wanneer deze gepaard gaan met bendevoering. Seponering moet de uitzondering worden, en niet de regel.

4.26. Er moet onderzocht worden in welke mate snelrecht kan worden ingezet bij andere misdrijven die geen aanleiding geven tot een effectieve gevangenisstraf om straffeloosheid tegen te gaan.

Er moet op een creatieve wijze ingezet worden op straffen die van die aard zijn dat ze een onmiddellijke impact hebben op de dader, daarbij kan gedacht worden aan specifieke vormen van werkstraffen of de intrekking van het rijbewijs.

4.27. Er moet duidelijkheid komen over de gevallen waarbij het gebruik van stroomstootwapens (tasers) door politieagenten gerechtvaardigd is.

Naar aanleiding van een eerdere positieve evaluatie moeten stroomstootwapens algemeen uitgerold worden onder de politiekorpsen, na opleiding voor gebruik.

Thema 2: Defensie terug op de rails

Met deze voorstellen willen we “Defensie terug op de rails” krijgen, het inpassen van nieuwe technologie is daarbij essentieel. We geven aan welke rol van militairen kunnen spelen in binnen- en buitenland. Nadien kijken we waar opleidingen kunnen worden bijgestuurd om onder meer de doorstroming te verbeteren en een job bij defensie aantrekkelijk te maken. Ten slotte leggen we een aantal minimumstandaarden voor defensie op, die essentieel zijn voor het functioneren van een operationeel leger.

Dit onderdeel bevat **20** resoluties.

2.1. Defensie met een toekomst is slank, gespecialiseerd en dynamisch

4.28. Er moet onderzocht worden hoe de verschillende componenten versterkt kunnen worden met een of meerdere cybereenheden. Hiervoor wordt intensief samengewerkt met ons omringende landen, in het bijzonder Nederland en landen die hierin expertise hebben.

Een verregaande samenwerking tussen de cybereenheden moet expertise in cybertechnieken tussen de verschillende componenten van defensie garanderen. Op die manier zorgen we ervoor dat cyberexpertise geïntegreerd wordt in alle aspecten van onze defensie.

4.29. De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid (ADIV) moet versterkt worden met bijkomende cybereenheden. Er moet ingezet worden op zowel offensief als defensief optreden. Alhoewel er prioriteit moet gegeven worden aan de defensieve capaciteit.

Een nauwe samenwerking met cybercrime eenheden van de politie is noodzakelijk.

4.30. Er moet een parlementaire controle komen op het defensieve luik van de ADIV, met betrekking tot de binnenlandse dreigingen.

Het parlement moet via een nieuw wettelijk kader inspraak krijgen in wat als een binnenlandse dreiging beschouwd kan worden.

4.31. In het kader van internationale interventies stelt ons land zich terughoudend op. Dit staat immer niet in de weg dat ons land optreedt als een partner binnen een ‘coalition of the willing’ in de strijd tegen terrorisme.

4.32. De opleiding van militairen moet voornamelijk gefocust zijn op de kerntaken van defensie (collectieve veiligheid en verdediging en de bescherming van burgers).

Wat betreft de bescherming van burgers in het binnenland moeten de kerntaken van defensie scherp gehouden worden. Defensie hoeft niet op te treden waar de missies beter uitgevoerd kunnen worden door de politiediensten of door de civiele bescherming (conform het subsidiariteitsbeginsel).

4.33. Voor de beveiliging van terrorismegevoelige plaatsen moeten voornamelijk politie-eenheden ingezet worden, eerder dan militairen. Indien de federale en lokale politie niet in staat zijn om dergelijke bewakingsopdrachten op te vangen, kunnen er uitzonderlijk toch militairen ingezet worden om de openbare orde te kunnen handhaven.

Er moet intensief ingezet worden op bijkomende zwaarbewapende eenheden binnen de politie die voor hoog risico bewakingsopdrachten ingezet kunnen worden.

2.2. Een leger op mensenmaat, maar mee met zijn tijd

4.34. Door defensie gefinancierde studies voor geneeskunde, tandheelkunde, farmacie en ingenieur aan (gewone) universiteiten moeten meer gepromoot worden.

Deze door defensie gefinancierde opleidingen garanderen een toekomstige doorstroom naar defensie. Op deze manier kan ook ingezet worden op een gedeeltelijke civiel-militaire werkrachten voor gespecialiseerde beroepen.

4.35. Op vandaag is het voor studenten die hun (academische) bacheloropleiding hebben aangevangen enkel mogelijk om verder te studeren aan de Koninklijke Militaire School (KMS) via de aanvullende werving van defensie.

Er wordt een schakelprogramma ingericht om een doorstroming van bepaalde academische bacheloropleidingen aan een burgeruniversiteit naar een aansluitende masteropleiding bij de KMS mogelijk te maken. Hieraan wordt uiteraard de verbintenis gekoppeld om vanaf dat moment als student actief te worden bij defensie.

4.36. Defensie moet over verschillende multifunctionele kazerne-‘hubs’ beschikken evenwichtig verspreid over het grondgebied, die ook geschikt zijn als opleidingscentra.

Dit is noodzakelijk om voldoende toegankelijk te zijn voor de bestaande en toekomstige militairen.

In Vlaanderen moeten minstens twee multifunctionele kazerne-hubs worden ingepland, waaronder de herinrichting van de kazerne in Leopoldsburg.

4.37. Er moet gesleuteld worden aan de basisverloning van onze militairen. Om het beroep als militair aantrekkelijker te maken moet de verloning hoger zijn dan de verloning van andere veiligheidsberoepen.

4.38. Een vergoeding voor woon-werkverkeer (de zogenaamde verwijderingstoelage) moet deel uit maken van het loonpakket van militairen die zich disproportioneel langer moeten verplaatsen van hun woonplaats naar de gebruikelijke plaats van tewerkstelling (ten opzichte van andere burgers).

De vergoeding geldt eveneens voor de verplaatsing van de woonplaats naar een uitzonderlijke plaats van tewerkstelling, die verder gelegen is van de woonplaats dan de gebruikelijke plaats van tewerkstelling.

De toelage is van toepassing op militaire die in werkelijke en normale dienst zijn.

4.39. Hervormingen in de pensioenen en andere lange termijn voordelen voor militairen moeten onderzocht worden, ter financiering van de loonsverhogingen. Goede loonvoorwaarden en een verhoogde kwaliteit van de werking van defensie, moeten de job aantrekkelijker maken in het bijzonder bij jongeren.

Daarbij moet ingezet worden op aanwervingen in het BDL-statuut, die jongeren werkzekerheid kunnen bieden voor minstens 12 jaar en als springplank dient naar een professionele toekomst binnen of buiten defensie.

4.40. De mogelijkheid voor studenten om als reservist aan de slag te gaan bij het leger moet verder worden uitgebreid binnen de verschillende componenten van defensie.

De cadetten en de jongerenstages geven jongeren de mogelijkheid om even met defensie in aanmerking te komen, maar geven studenten niet de mogelijkheid om echt bij defensie aan de slag te gaan.

Een duidelijk statuut voor student-reservisten binnen kader van de bestaande wetgeving inzake studentenjobs, moet deze mogelijkheid faciliteren. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de vereiste opleiding en een maximaal aantal toegelaten werkuren. Indien nodig wordt op het maximaal aantal toegelaten werkuren een wettelijke uitzondering voorzien.

4.41. Daarnaast moet er ook duidelijkheid komen over het statuut voor (de klassieke) reservisten. Hierbij voor vooral gedacht aan meer transparantie over de voorwaarden om als reservist aan de slag te kunnen en de daarbij samenhangende voordelen.

4.42. Wederoproepingsdagen voor reservisten moeten beter worden verloont. Andere inkomsten uit werk als reservist worden vrijgesteld van inkomstenbelasting.

Daarnaast wordt in een verzekering voorzien voor opgelopen letsels door reservisten tijdens hun dienst.

4.43. Een algemene één jaar durende gemeenschapsdienst wordt ingevoerd voor alle studenten. Deze kan naar eigen voorkeur gespreid worden ofwel volledig na de studies verricht worden.

Het betreft een tewerkstelling door de overheid, bij de overheid zelf of bij private instanties (zoals bijvoorbeeld bij woonzorgcentra, gemeentediensten of bij defensie zelf) ten dienste van de gemeenschap in ruil voor de genoten opleiding en voor het opdoen van praktijkervaring. De student kan zelf kiezen welke invulling te geven aan zijn/haar gemeenschapsdienst naargelang de interesses, wat betekent dat de gemeenschapsdienst niet noodzakelijk binnen defensie moet worden verricht.

4.44. De gemeenschapsdienst wordt verricht tegen een beperkte vergoeding die gelijkgesteld kan worden met een beginnende werkkraft.

De gemeenschapsdienstplichtige heeft ook de mogelijkheid om een bedrag over te maken aan de bevoegde overheden dat overeenkomt met het bedrag dat gemiddeld kan worden verdiend op jaarbasis in de uitvoering van de gemeenschapsdienst. Na betaling kan men vrijgesteld worden van de uitvoering van de gemeenschapsdienst.

4.45. Een meldpunt waarop wantoestanden aangeklaagd kunnen worden, lijkt op vandaag onvoldoende vruchten af te werpen.

Er wordt onderzocht of een onafhankelijke eenheid opgericht kan worden die wantoestanden, zoals intimidatie, machtsmisbruik en grensoverschrijdend gedrag, binnen alle componenten van defensie onderzoekt.

2.3. Minimumstandaarden voor defensie

4.46. Het materieel en de gebouwen in de meest kritieke toestand moeten eerst aangepakt worden, ofwel volledig vervangen worden indien dit vanuit efficiëntieoverwegingen wenselijk is.

Er moet bijkomend ingezet worden op structureel onderhoud van het militair materiaal.

4.47. De witte vloot (regeringsvloot en vloot voor de Koninklijke familie) moet bestaan uit een beperkte capaciteit aan toestellen die multifunctioneel ingezet kunnen worden door defensie. Indien er zich een tekort aan capaciteit voordoet, wordt voorrang gegeven aan regeringsrepresentatie.

De kosten die gepaard gaan met buitenlandse verplaatsingen voor diplomatieke doeleinden waarbij defensie wordt ingeschakeld, mogen niet ten laste komen van het defensiebudget.

Thema 3: De strijd tegen terreur, nog niet gestreden

In dit deel gaat het over de strijd tegen terreur. Het verstrengen van de bestraffing na de veroordeling voor een terreur gerelateerd misdrijf, het voorkomen van (verdere) radicalisatie maar ook het opvolgen van wie al geradicaliseerd is, komen hier aan bod.

Dit onderdeel heeft **9** resoluties.

3.1. Terreur streng bestraffen

4.48. De vervallenverklaring van de nationaliteit (voor personen met een dubbele nationaliteit) is een essentiële maatregel in een effectief terreurbeleid.

De vervallenverklaring moet toegepast worden bij de veroordeling van elk terreur gerelateerd misdrijf, ook voor mensen die in België geboren zijn (en voor zover zij over een dubbele nationaliteit beschikken).

4.49. De mogelijkheden voor vervroegde vrijlating worden teruggeschroefd voor terreur gerelateerde misdrijven.

De cumulatie van straffen wordt mogelijk gemaakt wanneer verschillende delicten zijn gepleegd in het kader van terrorisme.

4.50. De bestraffing van terreurdaden in het land van herkomst (veroordeling en bestraffing) wordt mogelijk gemaakt indien de link van de persoon in kwestie met het Belgisch grondgebied minimaal is en voor zover de uitlevering in overeenstemming is met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

3.2. Professionele en strikte opvolgingsregimes

4.51. Het is noodzakelijk dat er meer gevangenisconsulenten worden aangeworven voor de persoonlijke opvolging van geradicaliseerde gedetineerden in de gevangenissen.

Deze opvolging moet zowel betrekking hebben op de persoon in kwestie als op zijn omgeving.

4.52. Een strikte opvolging (na de invrijheidsstelling) moet steeds opgelegd worden (door de strafuitvoeringsrechtbank) als voorwaarde voor een invrijheidsstelling of andere re-integratiemaatregelen in de maatschappij.

4.53. Bij de begeleiding van geradicaliseerde gedetineerden moet ingezet worden op disengagement (gedragsverandering), gelet op het wetenschappelijk onderzoek dat erop wijst dat deradicalisering op zich niet effectief blijkt te zijn.

Het is immers niet de taak van de overheid om gedachten van personen te veranderen. Het is wel een kerntaak van de staat om de veiligheid van haar burgers te vrijwaren.

Er moet bijzondere aandacht besteed worden aan de re-integratie in de maatschappij, voornamelijk wat opleiding en werkgelegenheid betreft.

4.54. Er moet ingezet worden op screening van gedetineerden op radicalisering.

Een vroegtijdige detectie van radicalisering (via andere gedetineerden of andere communicatiekanalen) in de gevangenissen is cruciaal.

4.55. Na detectie is een strikte opvolging van de betrokken persoon een prioriteit. Daarvoor moeten bijkomende consulenten ingezet worden in asielcentra.

4.56. Er moeten bijkomende middelen vrijgemaakt worden voor de screening en opvolging van niet-erkende gebedshuizen of andere organisaties of personen, zodoende hiervoor gespecialiseerd personeel aan te werven (inzake staatveiligheid).

Daarbij moet in de opsporing bijzondere aandacht besteed worden aan personen die bepaalde vormen van terreur zouden aanmoedigen, hetgeen valt onder de strafbaarstelling 'aanzetten tot geweld'.

Thema 4: Privacy, een kwetsbaar goed

Waar mag wie gefilmd worden? Wie mag deze beelden bekijken? Gelden er andere regels voor privé-bedrijven? Wat met onze privacy tijdens een noodtoestand? Hoe veilig is de digitalisatie van onze gegevens? Wat met 5G, censuur of hackers? Allemaal vragen die we proberen aan te pakken in dit onderdeel "Privacy, een kwetsbaar goed".

Dit onderdeel bevat **36** resoluties.

4.1. Privacy in het straatbeeld

4.57. We faciliteren het bezit en de installatie van private beveiligings- en camerabewaking door particulieren en bedrijven, in het bijzonder wanneer deze zicht hebben op het openbaar domein.

Camera's hebben niet alleen een preventieve werking in het verminderen van criminaliteit en overlast, ze zijn ook nuttig in de uitoefening van politietaken.

4.58. Politiediensten hebben steeds de mogelijkheid om deze private camerabeelden op te vragen in het kader van een gerechtelijke onderzoek en dit zonder tussenkomst van de onderzoeksrechter (eventueel wel met een machtiging van de procureur).

De beelden mogen niet gebruikt worden voor andere doeleinden dan voor het onderzoek waarvoor ze werden opgevraagd.

4.59. Door de digitalisering worden private camerabeelden ook meer en meer ingezet als bewijs voor gepleegde misdrijven of ter identificatie van daders.

Het moet toegelaten worden om private opsporingsberichten (camerabeelden) te verspreiden via sociale media naar aanleiding een misdrijf, onder de voorwaarde dat in deze opsporingsberichten niet aanzet wordt tot haat of geweld.

Dit dient steeds te gebeuren mits kennisgeving aan de lokale politiediensten, maar toestemming van de politie is hiervoor niet vereist.

4.60. In het kader van de strijd tegen identiteitsfraude wordt bij het hernieuwen van de identiteitskaart een vingerafdruk afgenomen om deze aan de identiteitskaart te koppelen.

Deze vingerafdrukken kunnen in een nationale databank opgenomen worden indien de datasecurity van deze databank optimaal gegarandeerd kan worden. Op die manier wordt ook manipulatie van de chip in de identiteitskaart onmogelijk gemaakt.

4.61. Een wet moet het mogelijk maken om een technische databank aan te leggen voor biometrische gegevens van reizigers.

4.62. De dataverzameling van biometrische gegevens kan plaatsvinden op luchthavens en treinstations.

Indien een dergelijk dataverzameling ook noodzakelijk blijkt te zijn op andere locaties kan hiertoe bij ministerieel besluit de toestemming worden verleend voor een beperkte duurtijd. Voorafgaand aan de toestemming dient een uitvoerig onderzoek te gebeuren omtrent de noodzakelijkheid van dergelijke dataverzameling op de betrokken locatie. Hiervoor wordt het nodige wettelijke kader voor voorzien.

4.2. Digitalisering en gebruik van data

4.63. In het kader van een onderzoek naar seksueel geweld of misbruik moet het afnemen van DNA of het consulteren van de betrokken DNA-databanken steeds mogelijk gemaakt worden.

4.64. De gecentraliseerde politiedatabank ter consultatie van het strafregister is een essentieel instrument in het veiligheidsbeleid.

Echter moeten we voorkomen dat er misbruik wordt gemaakt van deze databank voor private doeleinden. Vandaar is het wenselijk om een controlesysteem in te voeren ter identificatie van de opvrager van de gegevens en de reden van de opvraging.

4.65. Er moet verder ingezet worden op de digitalisering van de juridische procedures voor hoven en rechtbanken, naar het model van de Raad van State wat de processtukken betreft.

Op termijn moet vermeden worden dat alle dossiers afgedrukt en/of gescand worden.

4.66. Vonnissen en arresten moeten vooreerst gepubliceerd worden in de online tool die gehanteerd voor de procedure. Daarnaast wordt de publicatie van de vonnissen en arresten op de website van het betrokken gerecht een wettelijke minimumvereiste.

4.67. De coronapandemie heeft aangetoond dat digitale zittingen wel degelijk mogelijk kunnen zijn. De mogelijkheid moet voorzien worden om digitaal te verschijnen op de inleidende zitting.

4.68. Er moet optimaal gebruik gemaakt worden van de digitale handtekening in het kader van gerechtelijke of administratieve procedures.

4.3. Noodtoestand breekt privacy?

4.69. Er is een juridisch kader nodig om de regering de mogelijkheid te geven om uitzonderlijke maatregelen te treffen in een crisissituatie.

4.70. Een wet op de noodtoestand moet de regering de bevoegdheid geven om maatregelen te treffen die anticiperen op een heersende of nakende crisissituatie. Deze maatregelen mogen kunnen en geen geval ongrondwettelijk zijn, zoals ook bepaald is in de Grondwet.

Het parlement stemt met een bijzondere resolutie of er sprake is van een heersende of nakende crisissituatie. Om de bijzondere maatregelen mogelijk te maken moet de betrokken resolutie met een volstrekte meerderheid (meerderheid van haar leden) gestemd worden.

4.71. Bij het nemen van crisismaatregelen in het kader van deze noodwet dient de regering een spoedig advies te vragen aan de Raad van State. Indien de Raad er niet in slaagt om een advies af te leveren binnen de zeven dagen.

4.72. De genomen maatregelen worden binnen het parlement geëvalueerd. Ze kunnen ten allen tijde beëindigd worden door middel van een resolutie die door een gewone meerderheid van het parlement (meerderheid van aanwezigen) is goedgekeurd.

4.4. Persoonlijke data en overheidsdata in veilige handen?

4.73. Overheden maken gebruik van software voor de verwerking, het beheer en de opslag van overheidsgegevens. Hiermee gaan ook privacy- en veiligheidsrisico's gepaard zoals onder meer datalekken.

Er moet ingezet worden op monitoring en inperking van deze risico's, zodoende datalekken in de toekomst te vermijden. Transparante samenwerking met de betrokken dienstverlener (van dataopslag) is daarbij cruciaal.

4.74. Ook het gebruik van private servers door publieke diensten of zelfs de regering is niet zonder risico's.

De servercapaciteit in handen van de overheid moet uitgebreid worden zodat deze kan volstaan om de privacygevoelige informatie van haar burgers en de informatie die de staatsveiligheid raakt veilig kan opgeslagen worden.

4.75. Er moet ingezet worden op consumentenbescherming op sociale media, voornamelijk voor privacy gerelateerde aspecten. Op die manier kunnen consumenten bewuster gemaakt worden over het gebruik van hun privacyrechten.

4.76. Op Europees niveau moet naar instrumenten gezocht worden die de onderhandelingspositie van de consument met betrekking tot zijn privacyrechten kunnen versterken.

Er kan gedacht worden aan een zwarte lijst van bedingen die niet opgenomen mogen worden in privacybeleid van sociale mediabedrijven of andere bedrijven die online actief zijn.

4.77. Om de belastingongelijkheid aan te pakken tussen kleine en middelgrote ondernemingen die fysieke diensten leveren en online handelaars of dienstverleners, moet er een gelijke belasting ingevoerd worden op online handelaars of dienstverleners.

Online dienstverleners en handelaars zullen belast worden op basis van de nationaliteit van de consumenten of de zetel van bedrijven waarmee transacties worden verricht.

4.78. Deze taks moet plaatsvinden op het niveau van de Lidstaten, en niet op het niveau van de EU.

De residuaire bevoegdheden die niet door de Lidstaten werden overgeheveld naar de Europese Unie blijven immers een bevoegdheid van de Lidstaten. Er wordt geen medewerking verleent voor het invoeren van een Europees belastingregime.

4.79. Om misbruik van persoonsgegevens door technologie-reuzen te vermijden moet er transparantie komen voor de gebruikers van sociale media. Deze transparantie is voornamelijk vereist voor de gegevens die door sociale mediabedrijven worden verzameld, opgeslagen en gebruikt. In het bijzonder wanneer deze worden gebruikt voor andere doeleinden dan voor gebruiksverbeteringen.

4.80. Naar analogie van het verbod op het verstrekken van misleidende informatie aan consumenten moet er een verbod ingevoerd worden op het verstrekken van misleidende informatie aan gebruikers van online platformen.

4.81. Op Europees niveau moet verder ingezet worden op de controle op de naleving van de bestaande reglementering van online platformen.

En er moet verstrengd toezicht komen op de marktconcentraties die tot stand komen door middel van overnames op de markt van sociale mediabedrijven.

4.5. Veiligheid in de "*digi-space*"

4.82. De ontwikkeling van het 5G-netwerk biedt enorme opportuniteiten voor onze Vlaamse economie. Het uitrollen en operatief maken van de 5G-netwerken brengt echter ook veiligheidsrisico's met zich mee.

Door de komst van het 5G-netwerk wordt het aanvalsoppervlak (werkgebied) voor cybercriminelen vergroot. Dit brengt met zich mee dat er een enorme inspanning moeten gebeuren qua beveiliging, bewaking en opsporing.

4.83. Door de digitalisering komen ook consumenten meer en meer in aanmerking met cybercriminaliteit, denk maar aan phishing. Hierbij zijn voornamelijk digitaal "ongeletterde" consumenten een gevoelige doelgroep. Er moet ingezet worden op sensibilisering en bescherming van deze groepen.

4.84. Ook overheidsinstellingen en KMO's zijn vatbaar voor cybercriminaliteit, daarom moeten er op dat vlak bijkomende inspanningen geleverd worden.

Voornamelijk het gebruik van minder beveiligde thuisnetwerken die gebruikt worden in het kader van telewerken, zijn gemakkelijke doelwitten voor cybercriminelen. Indien we telewerken voor iedere werknemer en ambtenaar in de toekomst willen garanderen moet onderzocht welke systemen veilig telewerken kunnen garanderen.

4.85. Omwille van het feit dat cybergijzelingen (ransomware-aanvallen, aanvallen waarbij cybercriminelen een computersysteem plat leggen tegen de betaling van een dwangsom) moeilijk te achterhalen zijn, waardoor de pakkans klein is, is het noodzakelijk om cybergijzelingen als een verzwarende omstandigheid te beschouwen. Hierdoor zou de minimumstraf fors opgetrokken moeten worden.

Er moeten middelen en capaciteit ingezet worden om dergelijke misdrijven op te sporen.

4.86. De overheid moet op korte termijn inzetten op bijkomende specifieke opleidingen voor data protection medewerkers en ontwikkelaars met een contractuele tewerkstelling.

De carrièreswitch naar cyberexpert binnen het personeelsbestand van de verschillende overheden moet gefaciliteerd worden.

4.87. Er moeten financiële stimulansen uitgewerkt worden om het mogelijk te maken voor kleine en middelgrote ondernemingen om dergelijke profielen al dan niet voltijds aan te werven ofwel om bestaand personeel te laten bijscholen.

Dezelfde stimulansen moeten van toepassing zijn wanneer er gebruik gemaakt wordt van de diensten van een extern cyberexpert.

4.88. De bezetting van de computer crime unit van de federale politie (FCCU) moet fors worden uitgebreid, met minstens een verhoging van 100% van het aantal politiemensen.

De knowhow en organisatie moet gefuseerd worden met het federaal cyber emergency team (CERT), om versnippering en inefficiënties tegen te gaan.

4.89. In het kader van de zogenaamde state sponsored cyberaanvallen is het noodzakelijk dat er een operationele taskforce wordt samengesteld, die overkoepelend werkt over de verschillende inlichtingendiensten (VVSE en ADIV) heen.

Omwille van het grensoverschrijdend karakter dat inherent is aan cyberaanvallen, moet er een nauwe samenwerking bestaan tussen de FCCU en de nieuwe taskforce.

4.90. Er moet een wettelijk kader worden uitgewerkt die de voorwaarden bepaalt waaronder het toegelaten is voor techbedrijven om een gebruiker van een socialemediaplatform te bannen.

4.91. Het eenzijdig ontzeggen van een persoons toegang kan slechts in een limitatief aantal gevallen (zoals het verspreiden van illegaal beeldmateriaal of het

aanzetten/oproepen tot geweld of andere misdrijven) worden toegestaan, en moet in elk geval beperkt zijn in de tijd.

De loutere uitoefening van de vrijemeningsuiting kan geen reden zijn voor de uitsluiting van een dergelijk platform.

4.92. De vrederechter moet aangesteld worden als onafhankelijk beroepsorgaan, waarbij de beslissing tot uitsluiting van een sociale mediaplatform kan worden aangevochten.

De vrederechter kan een gerechtelijk bevel uitspreken ten aanzien van het sociale mediabedrijf van de gebruiker, waarbij de gebruiker opnieuw de toegang tot het platform verschaft zal moeten worden.

Thema 5: Grenzen stellen aan seksueel gerelateerde delicten

De bestraffing van seksueel gerelateerde delicten wordt vaak bekritiseerd. Maar hoe moet het dan wel? Het antwoord op deze vraag lees je in "Grenzen stellen aan seksueel gerelateerde delicten". Huishoudelijk geweld, seksuele opvoeding, de minimumleeftijd voor seks, het leeftijdsverschil tussen de partners en sexting komen ook aan bod in dit laatste onderdeel.

Dit onderdeel bevat **16** resoluties.

5.1. Repressieve aanpak van straffeloosheid

4.93. Verkrachting is een misdrijf dat een enorme en soms levenslange impact heeft op het slachtoffer. Bovendien is het vaak moeilijk te bewijzen.

Vandaar dat het belangrijk is dat de bewezen gevallen wel streng bestraft kunnen worden. De minimum- en maximumstraffen voor verkrachting moeten worden opgetrokken.

Het misdrijf van verkrachting moet in het algemeen bestraft worden met een gevangenisstraf van zeven tot vijftien jaar. Wanneer het slachtoffer minderjarig is moet een gevangenisstraf worden opgelegd van vijftien tot twintig jaar. In het geval het slachtoffer de volle leeftijd van 12 jaar niet heeft bereikt moet een levenslange gevangenisstraf worden uitgesproken.

4.94. In de gevallen waarin er een objectieve vertrouwensband is tussen het slachtoffer en de dader moet dit steeds als een verzwarende omstandigheid worden beschouwd met een sterk verhogend effect op de straf tot gevolg.

4.95. Het misdrijf verkrachting is sinds 2019 onverjaarbaar, wanneer de feiten gepleegd zijn tegen een minderjarig slachtoffer. Wij stellen voor om in alle gevallen waar er spraken is van een vertrouwensband tussen de dader en het slachtoffer de verjaring van het misdrijf met 10 jaar gestuit moet worden.

4.96. Aanranding van de eerbaarheid zonder geweld of bedreiging moet steeds strafbaar gesteld worden, met een gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar als het slachtoffer meerderjarig is en als er een gebrek is aan toestemming.

Als het gepleegd wordt ten aanzien van een minderjarige of ten aanzien van een slachtoffer met een lichamelijk of geestelijk beperking, dan moet aanranding van de eerbaarheid zonder geweld of bedreiging ook volledig strafbaar gesteld worden, met een gevangenisstraf van vijf tot tien jaar.

4.97. Aanranding van de eerbaarheid met geweld of bedreigen moet steeds strafbaar gesteld worden met minstens een gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar.

Als het gepleegd wordt ten aanzien van een slachtoffer met een lichamelijk of geestelijk beperking, dan moet de aanranding van de eerbaarheid zonder geweld of bedreiging ook gestraft worden, met een gevangenisstraf van minstens vijf tot tien jaar, net zoals bij minderjarige slachtoffers die de volle 16 jaar hebben bereikt.

4.98. Het aantal zorgcentra voor slachtoffers van seksueel geweld wordt verder uitgebreid tot minstens één zorgcentrum per stedelijke agglomeratie.

4.99. In de zorgcentra moet beroep gedaan kunnen worden op een psycholoog die het slachtoffer kan begeleiden om klacht neer te leggen bij de politie.

5.2. Preventieve tools tegen recidive en huiselijk geweld

4.100. In afwachting van een proces, moet het slachtoffer de mogelijkheid krijgen om in beslotenheid haar wensen uit te drukken met betrekking tot preventieve maatregelen indien een kans op recidive waarschijnlijk lijkt.

Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan verplichte psychologische begeleiding van de dader, een contactverbod, een tijd gerelateerd uitgaansverbod of een voorlopige hechtenis (indien de vrijlating van de verdachte een reëel gevaar in houdt voor het slachtoffer).

4.101. Er moeten inspanningen geleverd worden rond de sensibilisering omtrent de bestaande hulpverlenende instanties voor slachtoffers van seksueel geweld.

4.102. Een "route-track-applicatie" zou kort op de bal kunnen spelen wanneer een persoon onverwachts afwijkt van zijn/haar gebruikelijke weg naar huis of naar het werk.

Bij het vaststellen van een afwijking op de route zou een dergelijke applicatie automatisch de hulpdiensten of een naaste (ICE-contact) kunnen verwittigen met vermelding van de laatste locatie.

Een dergelijke applicatie moet op initiatief van de overheid ontwikkeld worden. De toegang tot deze applicatie is gratis. Daarnaast wordt het gebruik ervan gepromoot.

4.103. Er moet ingezet worden op opvanghuizen voor volwassenen of kinderen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld.

4.104. Bestaande initiatieven om het gemakkelijker te maken voor personen om te ontsnappen aan een gevaarlijke thuissituatie moeten onder de aandacht worden gebracht en ondersteund worden.

Codewoorden (zoals "mondmasker negentien" en "ask for Angela") moeten onder de aandacht gebracht worden in samenwerking met alledaagse dienstverleners (zoals uitbaters van horecazaken, kleine handelszaken en apotheken).

4.105. Er moet ingezet worden op meldpunten voor probleemsituaties, die niet als zodanig kunnen herkend worden door de gewelddadige persoon.

5.3. Grenzen aan seksualiteit

4.106. Naast de klassieke seksuele opvoeding moet er ook aandacht besteed worden aan het psychologische aspect van seksuele betrekkingen.

Er moet bijvoorbeeld aandacht zijn voor het feit dat er steeds toestemming moet zijn van beide personen vooraleer er seksuele betrekkingen kunnen plaatsvinden en welke stappen je moet ondernemen ingeval van niet-consensuele seks.

4.107. De huidige minimumleeftijd om consensuele seks (seksuele penetratie) te kunnen hebben ligt op 14 jaar.

De minimumleeftijd voor consensuele seks moet worden verhoogd tot 15 jaar. Voorafgaand aan het bereiken van de meerderjarigheid moet de voorwaarde gelden

dat het leeftijdsverschil tussen de sekspartners niet hoger is dan drie jaar en er geen vertrouwens- of gezagsrelatie bestaat tussen beiden.

4.108. Andere seksuele handelingen dan seksuele penetratie, die vallen onder de aanranding van de eerbaarheid, kunnen consensueel plaatsvinden vanaf de leeftijd van 14 jaar, onder de voorwaarde dat het leeftijdsverschil tussen beiden niet hoger is dan drie jaar en er geen vertrouwens- of gezagsrelatie bestaat tussen beiden.

4.109. Consensuele sexting kan consensueel plaatsvinden vanaf de leeftijd van 14 jaar, onder de voorwaarde dat het leeftijdsverschil tussen beiden niet hoger is dan drie jaar en er geen vertrouwens- of gezagsrelatie bestaat tussen beiden.

4.110. Het versturen of het in bezit hebben van naaktbeelden van minderjarige personen met een pornografisch karakter door meerderjarige personen blijft echter onder alle beding verwerpelijk en strafbaar.

4.111. Het verspreiden van naaktbeelden van iemand, zonder diens toestemming voor de verspreiding, is een strafbaar feit op vandaag.

Ook dreigen om tot de verspreiding van naaktbeelden over te gaan, zonder de toestemming van de betrokken persoon, moet strafbaar worden gesteld.

Afkortingenlijst

Personeel van het administratief en logistiek kader	CALog
Dienst Algemene Bescherming	DAB
Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid	ADIV
Verenigde Naties	VN
Noord-Atlantische Verdragsorganisatie	NAVO
Koninklijke Militaire School	KMS
Federal Computer Crime Unit	FCCU
Computer Emergency Response Team	CERT
Veiligheid van de Staat – Sûreté de l'Etat	VSSE
In Case of Emergency	ICE